

FOAIE

пептръ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 20.

Luni, 15. Maiu.

1844.

КЪВИТЕ

прин Екселенція Са Іосіф Раіачіч дн
обіектѣл реліціонал дн табла магнацілор
зіоа 4. ші 6. Септемврие 1843 ростице.

(Днкеіере.)

Маї ретъне, ка депѣтація регніколаръ съ кѣноаскъ пѣтерѣл съфлетелор ші ал парохіилор, съ кѣноаскъ кѣш сънт ачесте дотате, ші каре сънт фѣлтѣніле провинтелор вісеріченці. Тоате ачесте сънт Маіестатеі Сале ші Дналтѣрителор дікастеріі вінекъпоскъте; ші де нѣ ар фі ачеста, фоарте зшор се пот кѣноаще де пліп прин діедезаниі епіскопі дн тімн де треі лѣні; кѣчї дн тот апѣл конскріереа ачестѣра се фаче прин протопопі ші се тріміте епіскопілор. Фѣлтѣніле провинтелор вісеріченці сънт днсѣш понорѣл, кареле зідеѣе вісерічі, ші дѣнъ пѣтїоцъ кѣ челе де ліпсъ ле інзестреазъ. — Маї декарте сърачеле лор аша пѣміте касе сънт адміністрате прин доісаѣ маї тѣлці а локѣрилор фрѣнташі кѣ днкѣрѣереа парохіалї, консісторіей, домнілор пропріетарї де пѣтѣнт, аѣ ші а персоанелор магистратѣале, тотдеазна днсѣ дѣнъ прескріселе дела маї палтѣл лок порте. Аічі нѣпочѣз, ка съ нѣ обсервез кѣ зміліоцъ. кѣ шѣлт

маї віне с'ар фі ажѣтат понорѣлї, дакъ тѣрит. Сс. ші Рр. ар фі веніт ла ачеа вінефѣкътоаре ідее, ка аша леѣе съ пропѣлъ, кареа пре Домніле де пѣтѣнт ле ар облега, ка пре свѣзшіі лор съї днзестрезе кѣ вісерічі, школї ші кортеле парохіале, ка дотація парохіилор ші днвѣцѣторілор, де нѣ де тот, варем де о парте аспра са съ о прімеаскъ, — каре фѣрѣ орї че депѣтаціе регніколарѣ се поате фаче. Іарѣ дакъ регніколара депѣтаціе, ші кѣ ачеста, аѣ фѣрѣ де ачеста понорѣл прин депѣтаціі съї пептрѣ прескътѣрареа сѣс пѣмітелор лѣкрѣрі ар треѣї съ се адѣне; атѣнчі Тімішоара нѣ ші се vede а фі пептрѣ ачееа лок дндетѣнат, дін дѣоѣ прічіні: — 1. кѣ маї пѣціп 10 стаціі стѣ афарѣ де чептрѣт (пѣнкѣл де міжлок); 2. кѣ архива мітрополітанѣ, дін кареа тѣлте ажѣтѣтоаре міжлоаче с'ар пѣтѣа скоате, нѣ ар пѣтѣа фі ла тѣлѣ. Пептрѣ сконѣл ачеста маї дндетѣлѣ ші маї кѣвіпчѣс лок е Карловіцѣл, зна пептрѣ ачееа, кѣ заче дн міжлокѣл понорѣлї пострѣ, іарѣ алта, кѣ аічі е сказнѣл мітрополітан; аѣ дакъ ачест дін орї каре-ва прічіні нѣ ар пѣлѣча, атѣнчі Неонланта (Новісаѣл), кареле пѣмаї кѣ о жѣтѣтате де стаціе е дндетѣртат де Карловіц. Іарѣ пѣтерѣл

депътаціонор попорълѣ дн §§ 62 ші 63 а преидъратълѣ рескрипт декларъторѣхъ вѣне с'аѣ къмпънат ші тѣрѣніит, кареле де с'ар днтълді ші ар трече престе еквѣліврѣла днтре класе ші репрезентаціи попорълѣ, ар къдеа мѣшелълѣ попор спре маї маре грезтате.

Ѣна 'мі маї ретъне деспре пронъсъл ачест артѣкл де леде а къвътата, адекъ де льпъдареа челлѣ векѣхъ ші днтродъчереа челлѣ поѣ календар. Кънд патриархъ Арсеніе Черновѣч де Маїестатеа Са ром. днтпърат ші реѣе апост. а л Ъогаріеї, ферічітъл Леополд I. фѣсесе прокіемат, ка къ попоареле грѣкеї лѣ днкрезъте съ се скоале дн контра тѣрѣніеї Тѣрчѣлор, ші къ остъшѣмеа лѣ съ се зпѣаскъ, зртътоаре ле і фъгъдъеѣе мареле ачел днтпърат ші реѣе дн дипломат дн 6. Апр. 1690. „Фъгъдъім воаѣ тѣтѣрор зѣселор попоаре ші провинціи, каре поаѣ ка реѣеллѣ Ъогаріеї дѣпъ дрент сълт съпъсе, ші каре ші де акът дѣпъ леде вор аве а се съпъне, ка нѣстрънд маї алес лѣвертатеа релеліи сале, ші аледеріи де принц. прѣвлелеліле ші дрептѣрѣле, съ фіді скъпаці де пълчѣле грезтъді ші контрѣвѣдіе, — аічі се іаѣ афаръ ачеле векі дрептѣрї, каре маї пайпте де днкѣрцереа Тѣрчѣлор реѣи ші дошпїи де пъшълт обѣчѣит ле авеаѣ — фърпъ пѣтаї ла днтъшлареа лѣнсъї де вѣтъї, знде пентрѣ днсаш а воастрѣ тѣлтъїндѣ ші скѣтїндѣ, ка о даре де вълъ воїе, дѣпъ пѣтїндѣ ажѣторѣла чел де лѣнсъ вевї да, къ каре остъшѣмеа поастрѣ с'ар пѣтеа дїне, провинціле апѣра ші грезтъділе вѣтъїї спрїжїні, — іаръ кънд жѣгъл тѣрчѣск се ва скѣтѣра, тоате дн форпъ статорѣкѣ ші къвѣїнчос рѣнд пентрѣ вѣ-

торѣхъ дѣпъ поѣта ші дндестълареа воастрѣ ле вом адъче, ші редънд фѣеѣекѣрѣлѣ дрептѣрѣле сале, лѣвертатеа релеліи, прѣвлелелілор ші алт ла тоѣї ші фѣеѣекѣрѣїа вом фаче дрептате, адеврѣнѣеле мѣлеї, дндѣрѣрїї, вълътъдіи ші скѣтѣреї поастре пѣрїптеңці ла тоѣї де комън тогъдеаѣна арѣтънд. — Фъгъдъім афаръ де ачестата дѣрѣім ші днгъдъім тѣтѣрор ші фѣеѣекѣрѣора лѣвера стѣпънѣре а вълърѣлор с'аѣ мѣнѣкътоаре с'аѣ немѣшкътоаре, орї каре ла марѣнії дела тѣрчї с'аѣ лѣат.“ — Днсъ де оръ че Маїестатеа Са днтпъратъл фоарте ѣенерал дн дипломат ачестата с'аѣ еспрїмат, не дндестълѣндъсе къ ачестата патриархъл, трїмїте пре Іенополітанъл епѣскоп Ісаїа Дїаковѣч къ депътадіе ла днтпъратъл спре а се рѣга преаплекат, ка Маїестатеа Са днтре алтеле маї вѣртос днтревѣнѣдареа векѣлѣї календарѣхъ лѣї ші попорълѣї де релеліеа лѣї съ вѣневоїаскъ аї днтвълъа, каре Маїестатеа Са прїп вѣава дипломъ дн 21. Август ачеле апї преидърат аѣ ші днгъдъїт къ ачесте къвѣпте: Ка вълъндеѣеле ші дѣлѣеада днтпѣрѣдіреї ші стѣпънѣреї поастре де лок ла днчепът съ ле сїмѣціи, черерѣле воастре къ днтскъта поаѣ вълътате дн сокотїндѣ лѣвндъле преидърат ам хотѣрѣт: Ка дѣпъ датїна вѣсерїчїї рѣсѣрїтълѣї греко-незпїте ші дѣпъ норѣва векѣлѣї календар словод съ вѣ дїнеці, ші прекъш пѣпъ акем, аша ші де ічі пайпте нїчі дела зпеле — фѣе вѣсерїчелї, фѣе лѣменці дерегъторїї, нїчі о съпѣраре съ пѣ вѣ се факъ, ші словод съ вѣ фѣе днтре вої ші къ спеселе воастрѣ дн паѣїа ші лѣтѣва воастрѣ архїепѣскоп а пѣве, пре кареле статъл вѣсерїчѣск днтрѣзѣл къ чел лѣтѣсе вор адеде,

ші ачел архієпископ съ айъ пѣтере къ тоате вісерічїе рѣсърїтене лївер де а діспѣне, епископї де а сѣїнци, преодї дї тѣпѣстїрї де а рѣндзі, вісерічї зндѣ ва фї де лїпсъ къ дїсѣш а ле сале а зїдї, дї четѣдї, ораше шї сате пѣсторї сѣфлетѣщї де а ашеза; къ зп кѣвѣнт съ айъ, — ка шї пѣлъ акѣм — пѣтере де а кѣрмзі вісерічїе шї комѣнїтѣдїле де кредїнда греко-рѣсърїтеанъ, шї къ дїсѣшїта вісерічїеаска авторїтате прїп пѣтереа прївїлецілор дела предечесорї пощрїї ферїчїт ренѣосадїї кѣндѣа реці аї Ѣнгарїей воаъ дѣрѣїте дї тоатъ Греція, Расчіа, Бѣлгарїа, Далмація, Боснїа, Іенополіа шї Хердеговіна, прекѣм шї дї Ѣнгарїа шї Кроація, зндѣ акѣм къ фапта се аѣлъ, — дїтрѣ кѣт шї пѣлъ кѣнд тодї шї фїенцекареле поаъ кредїнчонї шї аплекадї вор фї, а діспѣне; маї департе статѣрїе вісерічїей, прекѣм архієпископъ, епископї шї монахї шї тодї орї де че рѣнд преодї де кредїнда греко-рѣсърїтеанъ дї тѣпѣстїрї шї вісерічї съ поатъ діспѣне аша, ка нїме съ пѣ кѣтезе дї пѣмїтеле воастре тѣпѣстїрї, вісерічї шї комѣнїтѣдї врео сілїре съ факъ.“ — Дѣпѣче добѣндїсе ачеаста патрїархъ, пѣ пѣмаї къ тодї аї сѣї, карїї пѣтеаѣ пѣрга арте, оастей реңешї с'аѣ дїпрезнат, чї дїкъ маї 40,000 фамїлї дї дешертата реңїте аѣ дѣс шї локѣиторїї ачестїа аѣ дїтѣлїт. Тоате ачесте ле дїтѣреск, шї маї тѣлте алтеле дѣрѣеск шї даѣ фїї сѣї Іосїф I. шї Карол VI. шї фїа ачестїа Марїа Тересїа, кареа токма ачеаста, адекъ де календар аѣ адаогат шї прїп дїдѣратъл рескрїпт декїарѣторїѣ дїп 16. Іюліе 1779 аѣ ашезат. — Ачеаста аѣ фост прїчина, фѣрѣ кареа патрїархъ къ попоръл

сѣрѣеск нїчї кѣнд дела каселе сале пѣ с'ар фї мїшкат, — адекъ, дакъ дїпѣратъл шї реңеле календарїѣл къ кареле сізѣвеле вісерічїей сѣнт дї стрїптѣ легѣтѣрѣ, пѣ с'ар фї легѣтѣт ал дїпѣ дїтрег шї скѣтїт къ ворѣа са реңеаск. Де аїчї сінгѣр де сіне зрмеазъ, къ дїтревареа ачеаста де календарїѣ е вѣпа вїедїї вісерічїї поастре, шї къ ачееа атѣрпѣ де токмелеле фѣкѣте де реңїї апостолїчї къ патрїархъл шї дїтрегъл греко-пѣзнїтѣл попор; дечї нїчї зндѣ пѣ поате дїтревареа ачеаста фѣрѣ таре вѣтѣшаре а токмелелор, дрептѣрїлор шї къ тарї жертѣе кѣштїгателор прївїлеції съ се десѣатъ, декѣт дї адѣпареа націоналъ, аша дар нїчї декѣм дї регнїколара депѣтаціе.

Шї ачесте сѣнт дїѣладате д. реңїе а Ѣнгарїей прїнчїне шї дїпалтѣрїдїлор магнаці, каре ам авѣт а ле спѣне ла а доа пропозиціе а тѣрїт. Сс. шї Рр., адекъ ла ачеле обїекте, — каре прїп регнїколара депѣтаціе с'ар десѣате, — дїп каре лѣтѣрїт се веде, къ регнїколара депѣтаціе пѣ е нїчї кѣт де лїпсъ, нїчї се поате дїгѣдзі шї де ачееа, кѣчї дїпса е къ тотъл контрарѣ дрептѣрїлор Маїестатеї Сале, дрептѣрїлор клерѣлї шї попорѣлї, каре дї леңеа арѣтатъ шї дї прївїлеціїле челе къ преаскѣмп прең кѣштїгате сѣнт дїтемеїате.

Дїсѣ дакъ дїпѣлїтеа воастрѣ, дїпалтѣрїдїї магнаці шї тѣрїтеле Сс. шї Рр. поаъ шї попорѣлї пострѣ, прекѣм еѣ нїчї кѣт пѣ тѣ дїдоеск — дїп нїмѣ дореск а ажѣта; аша пої рѣгѣм, ка съ вѣ дїдѣраці ла преасфїнціта Са Маїестате къ пѣтерпїкъл сѣѣ кѣвѣнт а конфїтї, ка поаъ конгрес кѣт маї кѣрѣнд съ нї се дїгѣдзіе

а серва предндзрат, ла каре деспре тоа-те лъкръриле поастре сінгърі ам пзтэ съ пе сфътзім; іаръ дзпъ ачеса съ се ашезе пріп леңе ші ачеса, ка пої ла чеї маї дін-тзї треї анї конгрес партікълар, ла алці треї анї сінод епіскопал, — іаръ дзпъ ачеса іаръш ла треї анї конгрес генерал тотдеазна съ пзтем цінеа. Маї пе зртъ, ка съ се ашезе одагъ зп саъ маї мзлці референці дін оаменії поцрїї кз атърпъ-торїѣл персонал ла дналтзърїта канцеларїе ші рецескзл локодїиторїѣл конзілізлм, ші ка лор пз пзмаї съ се дпгъдзїе дп-кзрцереа ші дп алте кзрці ші реценці де-регъторїї, чї ка аколо кз дпсан фапта съ се ші прїмїаскъ, ка аша ші пої одагъ съ пзтем зїче, ші дп топ де вкзкрїе стрї-га: Леңеа е сфъпт адевр ші пої съптем адеврзції аї патріеї фїї, — патріа поа-стръ пз е тзштехъ, чї мзтъ адеврзтъ, кареа ші пре пої, ка ші пре чеїалалці фїї аї сзї пе свзтеңе кз асемеңе мзтеаскъ ізвіре.

ДНКЪ КЪТЕВА ДНСЕМНЪРІ АСЪ-ПРА ЛІМБЕІ РОМЪНЕЦІІ.

Маї мзлці літераци дп маї мзлте ржндзрї аъ ворвїт ші аъ скріе деспре лім-ва ромънеаскъ, пе кжд еа се реформа, сеаъ маї віне а зїче пе кжд о апзкзсе фрї-гзріле реформеї ші мапіа де а о дпавзці. Ромънїї дін прїнціпатзрї чеа маї маре парте, скїтмъндзшї портзл, сеаъ дзпъ лім-ва де астзїї костїзмъл лор ші дтъръ-кждзсе францозеңе, петцеңе сеаъ дп генерал европіеңе, саъ апзкат де с'аъ фъбзт ші ії кроїторї де страїе*) пентрз

лімъз, ші прекзт прїмеск страїеле дзпъ мода европіеңеаскъ, аша прїмеск ші кз-вінтеле стреїне. Кжт дп прївіреа портз-лзї пот авé дрептате, пентрз-кз ші ачел де маї дпайнте ера стрейн, дрепт каре пот адеңе пе ачел че ле се ва пзрэ маї по-трівїт, фїе орї кжт де дмпзїет ші дмпестрї-дат, дар кз лімба ашї рзга съ пз о преа сзчеаскъ.

Длзї Редакторзл Кзрїерзлзї ромънеск, пре кареле 'л стїmez дін тоатъ ініма, дп-парте пе літерациї ромънїї дп треї класе, адекъ дп регалї, радїкалї ші juste mїlieu; дпсъ еъ маї гъсеск о маре парте, че пз се цїп де нїчі зна дін ачесте класе; пентрз-кз нїчі зна, ва нїчі чеа радїкалъ пз шїаъ хотърът лзтзрїт прїнціпіале ші тз-стреле сжнт дпгъ неконсеквенте дп лъкръ-ріле сале, дрепт каре четїторїї тз вор ерта ші пре міне де тз вор афла некон-секвент. Еъ дпї кзпоск грешелеме ші дпдоелеле прекзт ші алції поате, дар че съ фак? Пот еъ съ дндрепт лзтеа кз з-тързл? ші апої де пз воїз маїмзца ші еъ пе алції, Длор тз вор рїде. Дар еъ тз rog Длор літерациї, маї вжртос радї-калї, съ пе дпцелеңет пзціп маї де а-проапе. Еъ дпї воїз ащерне сїмволзл кредїиңеї теле пентрз о лімъз ші дакъ ведїї фї ортодокї кз міне, апої кред кз вом ші скріе тот зна; іаръ де ведїї фї еретїчі, де орї каре алте секте, апої тре-взе а цїне совоаръ спре а доведї каре dogme граматїчеңїї сжнт маї темеїнїче. Аша дар

страїе; аїчї ла Брашов ші зп о парте а дъ-реї ромънеції страїзл есте кз каре те жо-перї дп пат, — страїз саъ дол. Red.

*) Ла хайне, венїшїнїте, франції молдовенїї зїк

Арт. 1. Лѣмба слѣжеде а ростѣ идеї-ле шѣ кѣцитѣрїле поастрѣ прїп вїѣ граїѣ саѣ дѣскрїе, асѣсел, ка съ фїм дѣцелешї де тодї чеї че сѣнт дѣ старе съ прїчеа-нѣ ачеле идеї саѣ кѣцитѣрї.

Арт. 2. Фїндкѣ нѣ не нацѣм дѣвѣ-цадї, чї трѣже съ дѣвѣцѣм, шї де дѣ-вѣдат авѣм преа дѣствѣ нѣ нѣмаї лѣмба дѣ кареа не нацѣм, чї шї алте лѣмбї стрѣїне, їарѣ маї алес шїїцѣ, де ачѣеа дѣ-вѣцѣтѣрїле трѣже съ не се факѣ прїп кї-нѣл чел маї леснїчос.

Арт. 3. Атѣчѣа о лѣмбѣ ва фї маї лесне де дѣвѣдат, кѣнд се ва скрїе пре-кѣм се ростѣе шї се ворѣеде, шї кѣнд се ва ростї шї се ва ворѣї прекѣт се поате маї дѣскѣрт, маї лѣмѣрїт шї маї кѣпрїозѣтор.

Арт. 4. Фїенїїкарѣ лѣмбѣ дѣшї арѣ каракѣрѣл съѣ, кѣ кареле се деосеѣеде де челелалте.

Арт. 5. Нїчї о лѣмбѣ нѣ е дѣствѣ де деплїнїтѣ шї дѣнавѣдїгѣ, ка съ се поатѣ ростї дѣтрѣнса тоате кѣцѣтѣрїле шї а се дѣпѣртѣшї кѣношїїцѣле оменѣї.

Ашї маї пѣтѣ адѣоцї дѣкѣ врїо кѣцїї-ва артїкѣлї, дѣр еп съ дѣкѣїем аплїкацїї асѣпра ачѣстора. Аша дѣр дѣпѣ арт. 1 о лѣмбѣ трѣже съ фїе ростїтѣ прїп кѣвїн-теле челе маї нїне кѣпоскѣте дѣтрѣнса шї прїп сѣмне кѣт се поате маї сїмпле, дѣрѣт карѣ дѣпѣ арт. 2 шї 3 прїп о ор-тографїе сїмплѣ, фѣрѣ а маї адѣоцї лїтере де прїсос саѣ а лѣса не де аѣнѣс. Дѣпѣ арт. 4 трѣже а се пѣзї тотѣаѣна кѣвїн-теле ѣнеї лѣмбї нечїѣнѣтате, дѣтѣрїндѣсе дѣ адеѣѣрѣтата лор дѣсѣмпарѣ; їарѣ дѣпѣ арт. 5 тоате кѣвїнтеле стрѣїне че вор фї прїмїте спре а ростї идеї поаѣ, съ се дѣ-

браче дѣ форма ачелора дѣтре карѣ се прїмѣск. Дакѣ ачѣнї артїкѣлївор фї кѣпо-скѣдї де ѣнї шї темѣнїчї, апої дѣ лѣмба ромѣнеаскѣ, нѣ арѣ лок дѣдоїреа конѣ-пѣтоарелор, п. е. адѣк, нѣ адѣѣк, апѣн, нѣ аппѣн; лїтере, нѣ лїтѣре, ш. а., кѣчї а-чѣаста ар дѣгрѣѣ фѣарте пѣлт дѣвѣѣ-реа лѣмбѣї, шї нїчї ар фїкѣ пѣтїпѣѣ фѣрѣ аї кѣпоаѣе тоате дѣтраѣерїле кѣвїнтелор еї дела мамеле лор.

Кѣвїнтеле прїмїте дѣ зѣчїанїа трѣкѣтѣ де лїтераторїї ромѣнї нѣ сѣѣ дѣмѣрѣкат дѣ хаїна ромѣнеаскѣ, дѣкѣт шї пѣлѣ а-ствїї фїѣеде-карѣ ле кроѣеде страїе дѣпѣ кѣношїїцѣле сале челе іndїvїdѣале, де ѣнде аѣ ѣрѣат шї ѣрѣеаѣѣ ачѣа марѣ деосѣї-ре дѣ кѣвїнтеле прїмїте, карѣа акѣм кѣ анеѣос се ва депѣрта.*) Черкадї, Длор, тї-пѣл лѣмбѣї шїл дадї кѣвїнтелор че ле прї-мїдї. Съ ѣенїм ла кѣтеѣа амѣпѣнїїмї. Ам четїт маї де пѣлте орї дѣ фѣїле ро-мѣнеї кѣвїнтеле, дѣрїѣацїе, екѣтраордї-нар, фѣїлетон, конѣтїѣѣцїе, конѣсїѣрацїе, капїї, інѣтрѣкѣтрїѣе, історїа — сѣѣпѣтѣ, ре-дакѣїе, рѣлацїе, ротациѣ, комерѣїалѣ, сѣ-чїалѣ, поповїчѣскѣ, мїсчелле. шѣфїї. — Сѣнт шї алтеле, пре карѣ леам адѣнат дѣ нарте дѣтрѣн мїк дїкѣсїонар. Лѣмба ро-мѣнеаскѣ пѣнѣтрѣ кѣвїнтеле дела аша дѣ-кѣлїпарѣ латїнеаскѣ п'аре нїчї ѣн сѣѣршїт дѣ дїе, чї не тоате ле прїмѣеде съ дела іnфїнїтїѣ саѣ дела авлатїѣ; пѣлекарѣ, пѣ-кѣчїѣне, дѣкїпарѣ, дѣкїпѣчїѣне, амѣрѣчїѣ-не. Нарѣ дѣ кѣтор, нїчї дѣ кѣтрїѣѣ; зї-

*) Ної ѣредѣм, кѣ нїчї аша анеѣоїе; нѣмаї сѣ маї авѣм пѣдїпѣ рѣѣдарѣ, пѣлѣ ва трѣче не-сте пої дѣкѣ ѣн парокїсїт де рѣѣорѣтѣ, ка съ не ѣѣтѣм дѣнїне нїѣѣ ѣсѣрїле. Рѣд.

чет тэраp, тэpъpидъ, фъкътop, фъкътoа-
pe; de ши инстpъктop п'ар лок, dar тpe-
взе а зиче инстpъктoape, iarъ пэ инстpъктpидъ,
кап, капете, пэ капі*), соціалъ, пэ
соціалъ, къчй кэвiнтеле дп сiес, sociес, fa-
ciес, glaciес, фак сосіе, фадъ, гiадъ. Дела
оае зичем оидъ; плоае, плоидъ; аиа dar
фоае, фоидъ, iarъ пэ феiметон. Дела Мi-
рон, мiронескэ, понъ, понескэ, iarъ пэ
поповiческэ, къчй с'ар пэте апоi зиче по-
повiческовiчй, ши дп зрмаре поповiческо-
вескэ ши аиа маi департе. Nape екс, к
сп. е. extraneus, стpъia, extinguo, стiнг;
саџ дпainte de вокале, еш exiте, енiре.
De ачестфел де дпсеmпъpй сџт маi мџлте,
тpевзе dar о дпделепiре днтре тодi. Дп
Молдова дп 2. Martie с'аџ зпiт професорiй
сџ пџзеаскџ тодi тот зпфел де ортогра-
fie, ши де ва фi пpиn пџтiндџ ши зп стiл.
Iashi. ††.

ПЪРТАРЕА ДН ВІАЦЪ.

Кџт е де дџлче а тpъi, а кџцета, а
сiмдi! Воiџ тpъi ка сџ тџ сџпзiџ патъpeй,
воiџ кџцета ка сџ кџпоск адеврџа, воiџ
сiмдi ка сџ iзвеск вiртџтеа.

Dimineaда дпi воiџ deokide inima ка
сџ сiмд кџ плiнџтате вџкџpia де а фi ши
де а пџтеа фаче вiнеле; сеара тџ воiџ да
сompълџи кџ мџлцџmіrea де а фi тpъit дп
невiновџдiе; адоа zi воiџ лџкpa ка сџ фак
вiнеле че пэ ам фџкџт дп zioa тpекџтџ.

Мџ воiџ вџкџра дп тоате вџпџтџцiе

*) Зичем капі, ка сџ deosevim днтре chef ши
tete, днтре капете оменџй ши днтре оаме-
шй кџ капете, карй стаџ дп кауза алтора.
Red.

вiедеi фџрџ mџndrie ши фџрџ педpептате;
тџ воiџ лiпсi де кџте пэ ам, фџрџ сџ тџ
мџхпеск ши фџрџ сџ кџpтеск.

О адеврџ, фi лџмина дџхџлџи мџџ! о
вiртџте, фi сiнгџра хpанџ а сџфлетџлџи мџџ!
о вiневоiндџ, о амор, о пpиетешџг, фiдi
сiнгџра окъпаџiе а вiедеi меле!

Воiџ дпtinde а mea вiневоiндџ песте
тодi оамеnй, ка сџ почiџ фi totdeauna кџ
inima плiнџ де дџлчеада де а iзвi. Воiџ фi
фepiчiт пептpџ порочіrea алџiа, пептpџ
кџл воiџ vedea мџлцџmіт; воiџ плџнџе пе
пепорочiтџл че пэ почiџ ажџта ши тџ воiџ
дппџртџши дiн пеказџpіле лџi, къчй пpиn
ачеаста ел ва фi кџ атџта маi зпзpат; воiџ
зiта не чел pџџ ши але лџi фапте, къчй дп-
тp'алт кiп ар тpевџи ка сџл зpџск.

Воiџ тpъi пџмаi ка сџ iзвеск че е вџп
ши плџкџт, iarъ зpa ши invidia vor афла тот-
d'азпа а mea inимџ дпкiсџ, къчй тџ тем сџ
пэ о стрiче а лор отравџ; воiџ сџфepi пe-
дрептатеа челорлалдi фџрџ а тџ плџнџе,
къчй ачешџа сџит дестџл де педепсiдi кџ а
фi pџi.

Дп фepiчiре воiџ фi дџлче ши сiмдiтор,
ка сџ фiџ vrednik де дџнса, дп пепорочіре
воiџ фi pџџдџтор ши кџ кџpаџiџ кџ сџ о
почiџ вiрџi.

Нџ воiџ кџpтi дппpотива евенiменте-
лор вiедеi, къчй пэ цiџи ши пэ кџпоск пiчй
каса, пiчй скопџл лор. Воiџ пpиві пепџp-
циnimeа черџлџи ши а авiзџpілор сале, ка
сџ тџ vindek де mџndria де а тџ кpеде
чева. Воiџ пpиві кџ тоатџ вџгареа де сеа-
тџ ла дпгpіџіrea патъpeй пептpџ чеа маi
mікџ дiн кpеатџpіле сале, ка сџ пэ ажџпг
вpеодатџ а тџ кpеде пџрџсiт.

Воiџ amira лџкpџpіле ши вiртџцiе о-
мџлџи ши кџpаџiџл, ши ценiџл, ши сџвџлшi-

tatea ideilor sale, mi voiș fi plin de mla-
cuzimire pentră-къ сѣнт ал лѣи semen. О тѣ,
каре те аї degradat prin viciș mi fapte re-
le, афлѣ къ съвеніреа та ва фї цѣарѣ дїн
а mea memorie, ка съ нѣ тѣ рѣșinez de а
mea fiinцѣ.

О пѣдежде! дѣмле inima mea de cїr-
paца къ 'mi voiș петрече вїаца дѣ невїно-
вѣдїе, ка съ нѣ дѣсфлѣдезе о неспѣсѣ
dorїнцѣ de а трѣи. Inima 'mi съ нѣ се ово-
сеаскъ нїчї odatѣ de а фаче вїнеле. Voiș
прївї вїаца ка не зп вїне трекутор не каре
'л voiș перде фѣрѣ пѣрере de рѣѣ, петрѣ
къ 'л ам фѣкѣт прецѣит шї m'am вѣкѣрат
de дѣнѣл.

О тѣ че регѣлезї а mea зрїтѣ, дѣ 'mi
maї мѣлте datorїї ка съ ам шї мѣлте каѣсе
de мѣлцѣмїре! Маї вїне съ дѣчетез дїн
вїацѣ декѣт съ съвѣршеск о крїмѣ! Съ
нѣ фїѣ нїчї odatѣ атѣт de мїнел дѣкѣт
съ фак непорочїреа зпї енте вїедѣитор!
Дѣшелѣчѣнеа нѣ вл афла лок дѣ inima mea;
mїачѣнеа нѣ ва фї дѣ а mea гѣрѣ, къчї voiș
вѣдїїга арѣтѣндѣмѣт прекут сѣнт.

Естракт дїн Раїнал
de A. Zane.

СОРА ШИ ХОЦѢЛ.

Сѣс дѣ deal ла тѣпѣстїре
Пѣлѣце сора 'нтр'о грѣдїнѣ,
Пѣлѣце поаптеа мї сѣспїшѣ
Дѣн'а лѣмїї ферїчїре.

„De кѣнд ерам еѣ копїлѣ
Сѣнт de тоцї аї мѣї зїгатѣ,
Шї de пѣрїнцї фѣрѣ мїлѣ
Дѣн пѣстїнѣрї лѣпѣдатѣ.

„Фѣрѣ вїнѣ дїн пѣскарѣ
Мѣ вѣзѣї еѣ недѣнїтѣ,

Шї de-а лѣмїї дѣстердарѣ
Мѣ сїмдїїѣ дѣн вѣчї лїнсїтѣ.

„De кѣнд ерам зїкъ мїкѣ,
Окї'мї пѣлнѣгѣ, сѣфлѣтѣ'мї цѣте,
Шї ка пошѣл че жос нїкъ
Вїаца'мї фѣце фѣрѣ време.

„Ах сѣвршаскъсе дѣдатѣ
Астѣ вїацѣ de дѣрере;
Вїе тоартеа ащѣнтатѣ
Ка о дѣлче тѣлнѣгѣре.“ —

Че спѣї драгѣ сорїоарѣ?
Зїсѣ хоцѣл дїн пѣдѣре,
Кѣ аї тѣ окї ка доѣ тѣре,
Тѣ цїнгашѣ лѣарїмїоарѣ.

Тѣ съ торї... тѣ... о мїнзне!
Шї de Доина нѣ'дїї фрїкѣ?...
Сорїоарѣ фрѣтошїкѣ,
Фѣ трїї крѣчї ш'о рѣгѣчїзне.

„De вреї, окїї сѣ'дїї лѣчѣаскъ
Ка чеа стеа че-акѣт дѣвїе,
Шї ка флорѣа дїн кѣпнїе
Дѣн пѣнт inima сѣ'дїї крѣаскъ:

„Хаї кѣ mine 'n codрѣ верде,
С'азї Доїна чеа de жале,
Кѣнд пѣлѣашѣл мерѣе н' валѣ
Пе кѣрѣреа че се перде.

„Сѣ вѣзї пошїлѣ de не стѣлѣ
Кѣт се 'налѣ, се їсѣтѣе,
Пїсте корѣл че зѣрѣе
Дѣн прѣпастїа адѣлїкѣ.

„Еар чїороїка кѣт се плѣакѣ
Кѣнд тѣ vede ла нотїкѣ,
Кѣт стѣрїт дѣн цѣнѣнїкѣ нїкъ
Шї de фалѣ се дїсѣракѣ.

„Am doї steї de вїнѣ кале...
Doї!.. нїчї вѣлїтѣл нѣї дѣтрѣче,
Am товаренїї доцпѣрѣече
Шї ла врѣѣ патрѣ пїстоале.

„Ам ла пепт о крѣчлѣдѣ
Кѣ летн сѣжл, кѣ тоаше сѣинте,
Ші'н пепт інімѣ фервінте
Ка фервінтеа та гѣриѣ.“

„Ам о пеатрѣ пестематѣ,
Каре поаптеа стрѣлѣчеѣ,
Прекѣт окіѣ'дѣ че пѣндеѣче
Ферісіреа депѣртатѣ.“

„Ласѣ тот: трістѣ кіліе,
Команак, метаніѣ, расѣ;
Ші де вреѣ съ фіѣ воіоасѣ.
Ка о зі де воінічіе:

„Віп дп лѣтеа ферічіѣтѣ
Кѣ воінікѣла че те кіатѣ;
Кѣчѣ кѣ дѣнсѣл пѣ е театѣ.
Де-а маї фі кѣлѣгѣріѣтѣ.“

Де-аѣ мерс сора пѣ е шіре . . .
Еар д'атѣнче нпн грѣдіпѣ,
Нічѣ пѣ пѣнѣче, нічѣ сѣспіпѣ
Nime 'n deal ла тѣпѣсіреѣ.

(Din Proșșire.)

В. А.

МАРИН ДЕ ПРИМЪВАРЪ.

I.

Тодѣ, кѣ тодѣ дптрѣ зпире,
D'o потривѣ съ пышпм,
Дадѣ пічоарелор порпире,
Ла вердеаѣтѣ съ епім. (vic.)
Іатѣ дѣлче прімѣварѣ,
А стрѣлѣчѣтѣ пе кѣппнѣ,
Ші кіатѣ ла дѣнсѣ афарѣ
Бѣтрѣнѣ, тінерѣ ші коніѣ. (vic.)

Х о р ъ л.

Філоміла, тѣртѣрелѣл шчл,
Міерліда ші порѣтвелѣл,
Пе ратѣрѣ фрѣнзоасѣ стѣнд,
Дпмпрезпѣ мелодѣаѣл.
ШГ армоніе акордѣаѣл,
Тот конѣорѣл рѣзнѣнд.

II.

Соареле рѣварѣ разѣ,
Кѣтре orizon сѣнд,
Ші патѣра 'нсѣфелеаѣл,
Сѣпт чер тоате рѣтѣвпнд. (vic.)
Зефіріѣ звор прпн вердеаѣл,
Песте глобѣл пѣтѣнтеск,
Ші дпн флорѣ трѣгѣнд дѣлчеаѣл,
Локѣл тот дп тіресмеск. (vic.)

Х о р ъ л.

Філоміла, тѣртѣрелѣл шчл.

III.

Пе кѣппне ші пе лѣнкѣ
Не левесѣл дѣрпн,
Весел аѣдѣ ла тѣнкѣ,
Сѣ деа родѣл песте ап. (vic.)
Плѣгѣрѣ, сане, сечерѣ, коасѣ,
Прпн тот локѣл зорпѣск,
Ші де гласѣрѣ вѣкѣроасѣ
Вѣѣ ші деалѣрѣ ехоеск. (vic.)

Х о р ъ л.

Філоміла, тѣртѣрелѣл шчл.

Антон Панн.

Провервіѣ арабіче.

Din шасѣ семне подѣ кѣноаште пе пѣ-
вѣпѣл. 1. Се тѣпне фѣрѣ дѣ а авеа прічіпѣ
сіре ачѣеа. 2. Ворѣште деспре матеріѣ
дешерте. 3. Се дпкрѣде фіекѣѣ. 4. Дпші
скітѣл локашѣл фѣрѣ сеѣ трѣвѣіаскѣ. 5.
Се сѣпѣрѣ пептрѣ лѣкрѣрѣ, каре пѣл інте-
ресаѣл. ШІ 6) пѣ шгіе осѣві дптрѣ дѣп-
ман ші пріетпн.

Каре кѣлѣтореште пе карѣл пѣдеждеѣ,
сѣрѣчіа о арѣ де соѣіе.

Е маї зпор а рѣстѣрна зп тѣнте, де-
кѣт а естерпна трѣфіа дпн ініма оме-
неаскѣ.

J. Mănu.